

TRGOVSKI LIST

Idejska knjižnica
Ljubljana

**Casopis za trgovino, obrt, industrijo ter
narodno in politično gospodarstvo sploh**

Izhaja vsaki petek, ali če je ta dan praznik, dan preje popoldne z datumom prihodnje sobote. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradišče št. 17/I (pri trgovskem društvu Merkur). — Naslov za dopise: Trgovski list, Ljubljana, poštni predal 148. — Naročnina znaša do konca t. l. K 30 in je plačljiva vnaprej. — Posamezna številka stane K 160. — Oglasi se računajo po ceniku. — Ponatis član-
kov je dovoljen le z navedbo vira. — Plača in toži se v Ljubljani. — Tisk tiskarne Makso Hrovatin v Ljubljani. Štev. rač. pri ček. uradu 11953.
Lastnik in izdajatelj Konzorcij Trg. lista. — Odgovorni urednik **Franjo Zebal**, Ljubljana - Dol. c.

III. letnik.

V Ljubljani, 30. oktobra 1920.

13. štev.

Fr. Zelenik.

Po dveh letih.

Dve leti je preteklo, kar je prenehalo svetovno klanje in zasijalo solnce upanja na tako težko pričakovani svetovni mir. Toda izmučeno človeštvo še ne vživa miru, naša Jugoslavija še nima svojih meja, pač pa se odigrava sedaj koroška žaloigra, čaka rešitve Jadransko vprašanje in naši bratje na zasedeni zemlji odrešitve.

Diplomacija, dekla zapadnega imperijalizma, ruje proti svetovnemu miru, goji in vnaša naprej sovraštvo med narodi, znaša skupaj gorivo za novi požar, ki bo prej ali slej zopet zažarel ter ugonobil laži in prevare antante in dovršil to, kar ni mogel izvesti svetovni požar, kojega pojemajoči zublji še sikajo nad zemljo.

Francoska, dežela odrevenelih birokratov in okostenelih penzionistov, se ne more sprijazniti z dejstvom, da je svetovna vojna izpremenila socialne razmere in mišljenje narodov. Zmagovalci in tudi premaganci so mislili in morda še mislijo, da bo socialno in ekonomsko življenje zašlo v stari, predvojni tir, da bodo narodi nosili še naprej stara bremena in se pokorili staremu redu. Ta račun je napačen.

Francija se ni ničesar naučila iz preteklosti, ni izpremenila svojega mišljenja, živi naprej v svoji maščevalnosti, ruje naprej proti svoji ponižani in onemogli tekmovalki Nemčiji in proti Rusiji, ki se je otrsela carizma in francoskih kapitalistov. Francija je poslala v boj za svoje milijarde mlado Poljsko, je prodajala našo kožo Madžarom za nekaj Hortijevih tolp, na korist Avstrije je oropala Jugoslavijo lepih kosov zemlje, je zaslužila naše najboljše brate imperijalizmu najbolj hinvskega in zahrbtnega naroda. Morda prepozno uvideva Francija, da je res odkritosrčni in zanesljivi prijatelji Jugoslaviji prizadela hude rane, je žrtvovala bodočnost Jugoslavije hinvški Italiji, katera se danes že lovi za nemški plašč, da bi v prihodnjici dobila kaj s pomočjo te na škodo današnjih prijateljev, ki so ji pomagali do velikih koristi.

Angleška nam je odgrizla Pečuj radi njegovega premoga, katerega rabijo Angleži za svoja podjetja v Madžarski, ki se je zavdinja angleškemu kapitalu, kateri je zastoj s nubil lepo Jugoslavijo. Zato smo tudi izgubili najlepše in najrodovitnejše kose na svetu, našo zemljo v Bački, Baranji in Banatu. Angleži poznajo le svoje koristi. Ne samo Jugoslaviji, tudi drugim svojim zaveznikom izkazujejo svojo naklonjenost. Francija jo je videla v ruhrskem incidentu in turškem vprašanju. Angleži mešetarijo po celem svetu in gledajo, kje bi kaj pobasali in mirnim potom anektirali. Priznali so boljševisko Rusijo, čeravno je storila Francija nasprotno, pogajali so se z boljševiski, ker so ti začeli obračati svoje oči po Afganistanu, Perziji in drugi angleški soseščini. Seveda, javno

so se pogajali, na tihem pa so rovali proti boljševiski Rusiji, zato jim je Čičerin zalučal v obraz hinvščino: sramu na tem obrazu nismo videli.

Antanta mirnodušno gleda, da drži hinvaska Italija, ki je ves čas vojne igrala zahrbtno vlogo proti Srbiji, v svojih umazanih krempljih najzavednejši del našega naroda, hoče zaslužiti svojemu zločinskemu imperijalizmu naše Primorje, naš Trst, našo Istro, našo Reko in Dalmacijo, čeravno je to jugoslovanska zemlja, prebiva tod jugoslovanski rod že nad poldrugi tisoč let. S privoljenjem in odobravanjem antante je Italija poslala svojega Rappagnetta alias D'Annunzia z banditi na Reko. Igrali so nečastno glumo!

»Mogočni« in »veliki« zavezniki so nam pobrali vse, kar smo imeli, vzeli so nam trgovsko brodovje, tudi tako, ki je bilo osebna last Jugoslovenov. Oropali so svojega malega zaveznika Srbijo vojne plena, oropati hočejo Jugoslavijo lokomotiv in vagonov, katere nam je ves čas kradla »zaveznica« Italija, katere pa smo plačali s svojim trudom in tudi s svojo krvjo, hočejo nas upropasti popolnoma, ker se nismo hoteli ukloniti antantinemu kapitalizmu. Zato hočejo iz naše Jugoslavije napraviti to, kar je hotela napraviti poginula Avstrija iz Srbije.

Antanta je pozabila vse svoje lepe obljube malim narodom, vse ogromne žrtve našega Piemonta — Srbije in Jugoslovenov sploh za stvar antante, in gazi pravice in svobodo našega naroda. Antanta je premagala nemški militarizem, ni pa premagala svojega imperijalizma in njegove zahrbtnosti deklet diplomacije. Pričakovali smo svobode in pravičnosti, dobili pa smo nove zatiralce!

Po dveh letih premirja naša Jugoslavija ne vživa miru, ne redu in ne koristi svoje zemlje in pridnosti svojega državljanja, ker tega ne dopuste veliki zavezniki. Zato pa ne smemo niti migniti za stvar antante, dokler ne popravi naši državi storjenih krivic, ne vrne naši državi naše zemlje, našega morja in naših pristanišč, nam ne vrnejo tega, česar so nas oropali.

Vse svoje sile posvetimo gospodarskemu delu. V tem je naša rešitev, z njim si bomo pridobili moči, da uničimo laži in prevare, katere smo doživeli in katere moramo trpeti danes.

Predočujemo si vedno, da še nismo deležni miru in lepe bodočnosti, da še ječi mnogo naših bratov pod tujo oblastjo, da je v nevarnosti celo naša svoboda. Ne poslušajte tistih sovražnikov, ki vam drobijo o slovenskih pravicah in slovenski samostojnosti, ne tistih, ki vas hujskajo proti našim bratom, nego mislite na to, da je v nevarnosti svoboda in lepa bodočnost nas vseh. Če bodele še nadalje poslušali razne hujskače, tedaj bomo še večkrat doživeli koroško žaloigro. Imejte pred očmi duševne muke naših koroških bratov, pa bodele onemogočili delo hujskačev, ki hujskajo brača proti

bratu, širijo nezadovoljnost in pripravljajo tla našim starim krvnikom. Ali ne vidite oholih in škodoželjnih obrazov okoli sebe?

Sedaj ne rabimo strankarskega dela in strank, sedaj rabimo resnega vzajemnega in vstrajnega gospodarskega dela. Sedaj moramo delati složno in vsi, da si zagotovimo svojo državo in njeno bodočnost, saj bo potem preostajalo dovolj časa in prilike za strankarske boje.

Delo nam bo pomagalo do naših mej, nam prineslo gospodarsko in narodno svobodo.

Fr. Zelenik.

Pomen trgovine.

V tem članku hočem pokazati pomen trgovine, kakoršnega nam predložuje svetovna ali mednarodna trgovina. Za dokaz nam služijo številke mednarodne trgovine, ker nikdar ne bo mogoče dognati in tudi ne približno ceniti vrednosti vsega blaga, ki se izmenja v trgovskem prometu. Vsa notranja trgovina namreč se odteguje statistiki, katera objema le zunanjo trgovino. Ali že te številke same nam dokazujejo velikanski obseg trgovine in boriti se proti takemu velikanskemu činitelju v narodnem gospodarstvu, se pravi nositi vodo v morje. Ta boj pa ni samo sramoten nego je narodnemu gospodarstvu in blagostanju naravnost skrajno škodljiv.

Če vzamemo številke angleške trgovine za kazalnice razvoja svetovne trgovine, moramo reči, da se je trgovina od leta 1719 do 1819 pedesetorila, Calwer ceni povečanje trgovine od leta 1819 do 1900 nad 1500 odstotkov, Grunzel je pa mnenja, da je bila trgovina leta 1904 za 35 milijard večja od leta 1860, katerega leta je po njegovi cenitvi znašala 15 milijard, leta 1904 pa 50 milijard. Po mnenju drugih strokovnjakov pa so cenitve Calwera pravilnejše.

Po Calwerju je znašala mednarodna trgovina:

leta	mil. mark	leta	mil. mark
1815	6.000	1880	63.823
1840	8.000	1885	59.735
1845	12.000	1890	71.240
1860	29.000	1895	71.550
1868	44.214	1900	87.825
1873	57.765	1905	113.000
1876	55.807	1910	146.412
1878	57.360		

Leta 1910 je bila svetovna trgovina za 2433 odstotkov večja od leta 1815 in za 243.000 odstotkov večja od leta 1719.

Svetovna trgovina pa se ne razvija enakomerno, trajno, nego se pomika v skokih. V dvigajočem gibanju vidimo valovanje, paralele k raznim gospodarskim izpremembam. Leta 1873, 1883, 1891 nam kažejo n. pr. visoke točke, leta 1877, 1886 in 1894 pa nasprotno nizke točke v vijugasti črti svetovne trgovine. Nastopna razkaznica nam kaže razvoj trgovine zadnjih let.

Trgovina je znašala milijonov:

leta	mark	leta	mark
1902	95.900	1907	133.944
1903	101.945	1908	124.345
1904	104.953	1909	132.450
1905	112.100	1910	146.412
1906	124.700		

Trgovina se je dvigala razmeroma s konjunkturo, s prva polagoma, potem pa živahneje in je dosegla višek leta 1907. Potem je nastopila kriza, ki se je pa v kratkem zopet morala umakniti zboljšanju.

Tesno zvezo med svetovno trgovino in splošnim gospodarskim položajem nam kažejo nižje podane razkaznice zunanje trgovine onih držav, ki zavzemajo prvenstvo v svetovni trgovini. Na Angleško odpade 17, Nemčijo 12, Združene države 10, Francosko 9 in pol, na Belgijo in Nizozemsko po 7 odstotkov svetovne trgovine. Na vse te države skupaj je pred vojno odpadlo 62 odstotkov svetovne trgovine. Vojna je gotovo to razmerje nekoliko izpremenila, kar se tiče navedenih držav, ali nikakor ne v korist neimenovanih držav.

Uvoz.

leta Angleška Nemčija Združ. države milijonov

	Št.	Mk.	Dol.
1885	371.0	2.923	580
1886	350.0	2.873	626
1887	362.2	3.109	683
1888	387.6	3.264	712
1889	427.6	3.990	741
1890	420.7	4.146	774
1891	435.4	4.151	855
1892	432.8	4.018	814
1893	404.7	3.962	845
1894	408.3	3.938	637
1895	416.7	4.120	731
1896	441.8	4.307	760
1897	451.0	5.681	789
1898	470.5	5.081	587
1899	485.0	5.483	685
1900	523.1	5.766	831
1901	522.0	5.421	808
1902	528.4	5.631	900
1903	542.6	6.003	1.008
1904	551.0	6.354	982
1905	565.0	7.129	1.087
1906	607.9	8.022	1.213
1907	645.8	8.744	1.415
1908	593.0	7.664	1.183
1909	623.7	8.527	1.282
1910	678.3	8.934	1.547
1911	680.0	9.706	1.528
1912	744.9	10.292	1.818

Uvoz

leta Francija Belgija Nizozemska milijonov

	Fr.	Pr.	Fl.
1885	4.088	1.347	1.092
1886	4.108	1.335	1.103
1887	4.026	1.432	1.137
1888	4.107	1.534	1.272
1889	4.319	1.556	1.245
1890	4.437	1.672	1.300
1891	4.768	1.800	1.356
1892	4.188	1.536	1.284
1893	3.854	1.575	1.408
1894	3.851	1.575	1.461
1895	3.720	1.575	1.444
1896	3.798	1.777	1.635

1897	3.956	1.873	1.706
1898	4.479	2.045	1.796
1899	4.518	2.260	1.916
1900	4.698	2.216	1.968
1901	4.369	2.261	2.047
1902	4.394	2.381	2.172
1903	4.801	2.656	2.278
1904	4.502	2.782	2.419
1905	4.779	3.068	2.584
1906	5.627	3.454	2.524
1907	6.223	3.774	2.672
1908	5.640	3.327	2.824
1909	6.246	3.704	3.137
1910	7.173	4.265	3.265
1911	8.066	4.508	3.333
1912	7.951		

Izvoz
leta Angleška Nemčija Združ. države
milijonov

	St.	Mk.	Dol.
1885	271.5	2.856	727
1886	286.9	2.974	666
1887	281.2	3.137	703
1888	248.5	3.207	684
1889	315.6	3.165	930
1890	318.2	3.327	845
1891	309.1	3.176	878
1892	291.6	2.954	1.016
1893	277.1	3.092	831
1894	273.8	2.961	869
1895	285.8	3.318	793
1896	296.4	3.525	863
1897	294.2	3.635	1.032
1898	294.0	3.757	1.210
1899	329.5	4.207	1.204
1900	354.4	4.611	1.370
1901	347.9	4.431	1.461
1902	349.2	4.678	1.356
1903	360.4	5.015	1.392
1904	371.0	5.238	1.438
1905	407.6	5.732	1.492
1906	460.7	6.359	1.718
1907	518.0	8.845	1.854
1908	456.7	6.399	1.835
1909	469.5	6.594	1.638
1910	534.1	7.475	1.710
1911	556.9	8.106	2.093
1912	599.3	8.889	2.399

Izvoz
leta Francija Belgija Nizozemska
milijonov

	Fr.	Fr.	Fl.
1885	3.088	1.200	891
1886	3.249	1.182	891
1887	3.257	1.241	992
1888	3.247	1.244	1.115
1889	3.704	1.459	1.094
1890	3.753	1.437	1.088
1891	3.570	1.519	1.141
1892	3.461	1.369	1.134
1893	3.236	1.356	1.117
1894	3.078	1.304	1.115
1895	3.374	1.385	1.178
1896	3.401	1.468	1.338
1897	3.568	1.626	1.479
1898	3.511	1.788	1.516
1899	4.153	1.949	1.583
1900	4.109	1.023	1.695
1901	4.013	1.828	1.734
1902	4.252	1.925	1.828
1903	4.252	2.110	1.951
1904	4.451	2.183	1.986
1905	4.867	1.234	1.994
1906	5.266	2.794	2.084
1907	5.596	2.838	2.212
1908	5.051	2.506	2.181
1909	5.718	2.810	2.455
1910	6.784	3.407	2.632
1911	6.077	3.580	2.732
1912	6.636		

S števkami sem dokazal, kako velikanski obseg in razvoj je zavzela svetovna trgovina.

Tiste države, v katerih je najbolj razvita trgovina, so tudi najbogatejše in na najvišji stopnji kulture.

Svetovna vojna je sicer zavrla in omajala gospodstvo trgovine, ali po vsaki vojni je trgovina najživahnejše razcvetela.

Glejmo, da bomo tudi Jugoslovani deležni tega bujnega porastka svetovne trgovine. Naše dosedanje delovanje pa žal kaže, da nas bodo vkljub naši narodni in gospodarski svobodi drugi še naprej izkoriščali.

Kdor ima kaj za gospodarska vprašanja dovetnih možganov, bo želel Jugoslaviji razvite lastne trgovine, ker z njo bo rastlo blagostanje in kultura naše mlade Kraljevine.

Švica.

Ponajveč vidijo naši krogi v Švici nekako »obljubljeno deželo«, po kateri se cedi mleko in med. Presojajo jo ponajveč iz stališča relacije švicarskega

franka napram naši kroni 1 : 20. Temu pa vendar ni tako in to potrjujejo tudi različne vesti, ki prihajajo posebno v zadnjem času iz te države, kakor tudi vesti inozemskega časopisja, v katerih se presoja položaj Švice.

Kljub temu da je Švica, kakor se je pred kratkim pokazalo, jako trpela med svetovno vojno, ki jo je stala, dasiravno nevtralnno državo, ogromne milijone, tako, da se je morala zadolžiti, znala si je priboriti merodajno mesto na finančnem trgu. Danes se presojajo vse valute in devize po notiranju curiške borze. Sicer nam ni pobjlžje znano, kako se na tej borzi »delajo« kurzi, da se pa mnogokrat delajo na način, ki zamore vsakemu mislečemu človeku prekrizati njegovo pričakovanje, je pa brezdvomno. Pojavljajo se na tej borzi časi, ko prično kurzi valut malodane vseh evropskih držav iti počasi v višek. Ko so dosegli gotovo stopnjo, pa hajdi zopet na najnižji nivo. In če posamezne države doprinašajo še take žrtve, da bi obdržale svoj novc na prejšnji višini, ne pomaga nič, proti kulisam curiške borze se je zaman boriti. Brezdvomno bode Švica iz valutarnih in deviznih kupčij danes še največ zaslužila, kajti na drugih poljih ji gre veliko slabše kakor si to marsikdo predstavlja.

Med vojno se je zateklo v Švico veliko ljudij, ki so iskali tamkaj pribežališča. Med temi pa jih je bilo mnogo, ki niso bili najboljši elementi. Med vojno so sicer ponajveč mirovali, ko je pa enkrat nastopil mir, pomešali so se med trgovino. Seveda da so isto izrabljali na najumazanenejši način v svoj prid in so mnogo škodovali drugače dobremu slovesu švicarskega trgovca. Pridobili so si pa tudi marsikatero jako vporabljivega učenca med Švicarji samimi. Švicarska država take elemente sicer jako nerada gleda in skuša pri inozemcih porabiti vsako priliko, da jim pokaže vrata, vendar so taki ljudje ponavadi jako zviti in jim ni lahko priti v okom. Kako se je postopalo s strani švicarskih trgovcev proti koncu pretečenega in začetkom letošnjega leta, bodo znali jako dobro povedati naši izvozniki jajc, od katerih je marsikdo na stotisoče kron in več pogubil. Škartiralo se jim je od 20 do 50% robe in tu ni pomagal nikak protest, čisto bila jajca doma še tako dobro preiskana, če se je še tako skrbelo za hitri transport, ko je prišel vagon v Buchs, je bilo čudom čuda najmanj ena petina jajc pokvarjenih. Res je, da so se pri nas vmešali v to trgovino ljudje, ki niso o isti razumeli ničesar in je bilo pri njihovem blagu visoko škartiranje mnogokrat upravičeno, ne more se pa tega trditi o naših tvrdkah, ki se pečajo s to trgovino že desetletja. Iz tega vzroka se je zanimalje za eksport jajc v Švico med našimi trgovci tudi precej hitro poglelo. Ako pa bodo stopili v prihodnosti zopet v zvezo s Švico, storili bodo to gotovo s primerno previdnostjo. Kakor z jajci, zgodilo se je enako še z marsikatecim drugim blagom, ki se je eksportiralo iz naše države tjakaj. Kot najtežji pogoj so čutili naši trgovci to, da so Švicarji stavili vedno kot prevzemno postajo Buchs. Ni bil seveda vsak v položaju plačevati na tej dolgi poti drage spremljevalce in potem potovati še sam k prevzemanju ali pa si za drag denar najemati svojega zastopnika in zato se je mnogokrat prevzemalo blago, kakor je ravnal švicarskemu prejemniku bolje kazalo. Seveda da so na ta način razni pravi in nepravi Švicarji zaslužili velikanske zneske, še mnogo več pa so škodovali dobremu švicarskemu imenu.

Tega pa se menda danes Švicarji ne zavedajo. Oni mislijo še vedno, da se vse trga za eksport v to državo. Da ne bi prinosel tako resen časopis kot je »Jugoslavenski Lloyd« naslednjo notico, ne bi jo mogli verjeti. Švicarski urad za zunanjo trgovino dopušča uvoz hrane samo pod naslednjimi pogoji: Inozemski trgovec uvoznik se mora zavezati, da nakupi v roku treh mesecev potem ko je uvozil živež v Švico, za najmanj dve tretjini fakturnega iznosa švicarskega blaga, katero mora izvoziti v svojo državo, ali pa mora v istem roku pokupiti v isti vrednosti blago, katero imajo Švicarji eventualno

že vskladiščeno v njegovi domovini. Švicarski urad izvršbo tega pogoja strogo kontrolira in mora za to kontrolirati plačati inozemski trgovec 1% od svote celokupnega prometa. Da pa bode trgovec uvoznik sploh vse pogoje spolnil, mora založiti, še predno je svoje blago uvozil, pri eni prvovrstnih švicarskih bank, kot kavcijo 10% vrednosti uvoženega blaga. Ako dotični trgovec v roku treh mesecev ne kupi švicarske robe v predpisani višini, jamčevina enostavno zapade. Tako poroča preje omenjeni list. Ravedovni smo, kdo bode hotel pod temi pogoji stopiti še v trgovski stik s Švico. In take eksperimente si dovoljuje država, ki je, kar se tiče prehrane, vsekozi pasivna. Saj vendar ne morejo iz lastnih pridelkov prehraniti svojega prebivalstva niti dva meseca v letu. Razumljivo pa je, zakaj so segli Švicarji po tem nasilnem sredstvu. Radi visoke relacije njihove valute napram ostalim, ni hotel skoro nihče kriti svojih potrebščin v Švici. Tamkajšna precej dobro razvita industrija je pa delala s polno paro. Sedaj so vsa skladišča prenapolnjena in industrija se nahaja v izvanredno težkem položaju. Če jo pa bodo zgoraj navedeni predpisi iz istega rešili, je pač več kot dvomljivo. Da se bori Švica na gospodarskem polju z izvanrednimi težkočami, nas zamore prepričati samo en pogled na najboljše barometer v tem pogledu, na stanje akcij raznih tamošnjih podjetij. Prva številka znači stanje akcij dne 19. avgusta 1919, druga pa stanje istih akcij z dnem 23. septembra t. l.: Delniška družba Chocholade Tobler 365—190, pletilnice d. d. Arbon 80—40, deln. dr. za aluminijevu industrijo Neuhausen 2250—1540, Bally d. d. Schönewerd 1250—1078, Brown, Boveri & Co. d. d. Baden 1429—4050, deln. dr. »Deco« 450—300, mehanične pletilnice za žldo v Bernu 225—175, Nestle & Anglo-Swiss 1052—753 itd. Kakor je iz zgoranjega razvidno, padle so nekatere akcije tekom dobrega leta za celih 100%. Skoro niti jeden teh papirjev se ni obdržal na prejšnji višini, nič bolje se pa ne godi raznim državnim, bančnim in industrijskim obligacijam. Le malo jih je med zadnje imenovanimi papirji, ki so se zamogli vzdržati na povoljni višini, redke vrane so pa oni, ki so se nekoliko zboljšali. Iz te za Švico nikakor ne razveseljive slike se zlahkoto sklepa, da ta dežela ni ona »Indija Koromandija«, za katero jo mnogi nepoučeni krogi drže.

K vsem tem kalamitetam je prišlo zadnji čas še dejstvo, da se vse sosedne države kar možno ogibajo Švice pri tranzitnem prometu in to iz enostavnega vzroka, ker je švicarski frank za plačevanje voznine malo predrag denar. Italijani vozijo raje preko Brennerja, kakor pa da bi se posluževali švicarskih prog. Ker je v zadnjih dveh letih tudi naval tujcev, ki je prinašal tej državi ogromne dohodke, malodane popolnoma prenehal, bode morala ubrati Švica vsa druga pota, če se bode hotela restavrirati in se izogniti težki krizi, katera je po današnjem stanju tamošnjih razmer neizogibna.

Oton Schmidt.

Ogoljufani trgovci.

Kdor ne čita le domače naše dnevnike, ampak tudi take, ki prihajajo iz drugih krajev k nam, ta bo dan za dnevom našel poročila o goljufijah, kojih žrtev so bili trgovci. Ali gre za provizijski švindeln, ali za kako obljudljeno pa ne dobavljeno blago, ki se navadno dobi le po ovinkih, potem zopet za priskrbo tujih valut, za posredovanjski honorar ob priliki pospeševanja kake zadeve na uradnih mestih, ko gre za nujne vloge itd. itd. Take stvari se gode pri nas prav pogostokrat in človek se nehote vpraša, kako pač to pride, da postanejo razno trgovci sedaj tako pogostokrat žrtve raznih goljufov. Da postane človek trgovec, za to mora vendar kaj znati in razumeti, kajti tukaj ni ne protekcije in ne izbivanja. So-li trgovci, ki so si zbog varčnosti, sposobnosti, vsled svoje inteligence in prirojenega jim trgovskega duha sami ustvarili svojo pozicijo, nakrat izgubili vsa ta svojstva, da sedaj kar slepo zaidejo v nastavljen zanjke ter malo-

marno sedejo raznim pustolovcem na lim? Veliko in vedno še naraščajoče število opeharjenih trgovcev bi skoro upravičilo tako domnevanje. Pomisliti je tudi treba, da o manjših slučajih, kjer gre samo za par stotakov ali nekaj tisoč kron niti po novinah ne izvemo, in da se navadno objavijo le oni slučajji, ko so bili trgovci oškodovani za večje vsote.

Ta žalostni pojav, ki vsled svojega češčega ponavljanja postaja za naše trgovsko življenje že pravcata kalamiteta, zasluži, da se mu posveča največjo pažnjo. Nikdar še ni bilo število trgovcev v odstotkih tako visoko izmed ogoljufanih, kakor ravno sedaj. Očividno so izrašli goljufi-pustolovci, ki imajo za take stvari jako razvit čut, da jim je pri trgovstvu najlepša prilika za njih plodonosno delo. Ker pa nikakor ni misliti, da bi nakrat postalo toliko trgovcev kar čez noč čisto nezmožnih za trgovsko smiselno delovanje, zato moramo vzroke pač drugod iskati. Če stvar dobro pregledamo tudi v resnici vidimo, da leže ti vzroki po večini v naši zakonodaji in v veliki mržnji, ki vlada napram trgovstvu pri merodajnih naših uradih. Največ trgovcev je danes naravnost prisiljenih, da zapustijo ravno, realno pot, po kateri so dosegli svoj ugled in svojo pozicijo, in da se podajo na razna stranpota ter si takorekoč po ovinkih ohranijo svojo eksistenco. Koliko je trgovskih obratov, ki plačujejo danes podeseterjeno vsoto davka od preje, pa bi z uradno jim dodeljeno množino surovin ali blaga nikakor ne mogli obratovati. Primorani so obrniti se na razne verižnike in premikače. Kdor mora svoje naročeno blago plačati v tuji »zdravi« valuti in jo pri devizni centrali ne dobi, je primoran, da se zainteresira za tihotapstvo z valutami. Nova naša tozadna naredba, ki govori o lastni zdravi valuti, pri tem pa zahteva založbo tretjino importirane valute, je v bistvu tako nejasna in v podrobnostih tako neizvedljiva, da opisanim nedostatom niti najmanj ne odpomore. Kdor rabi potni list, kdor neobhodno hoče do potrebnega izvoznega ali uvoznega dovoljenja in bi v to svrhu mesece in mesece moral čakati na predpisano uradno rešitev, ta se bo prisiljeno obračal do ljudi s takozvanimi »dobrimi zvezami«, o katerih čvkaajo vrabci na strehah, da razumejo, kako je treba zajahati uradnega našega šimeljna. Ponekod pomenjajo taka stranpota za trgovca samo nekako povišanje režijskih stroškov, kajti v bistvu in dejansko dovedejo do vspeha. Mnogokrat pa goljufajo klatoviteški lupeži trgovca, ki je vsled neodoljive sile prestopil dolžbe nesmiselnih naredb.

Kako bi se torej dalo priti tem nevzdržnim razmeram v okom? Na čast našemu legitimnemu trgovstvu se mora reči, da je nezmožno in nespodobno, prilagoditi se tem razmeram, priučiti se koruptnosti ter pasti na stalež premikačev, verižnikov, valutnih tihotapcev ali podkupovalcev javnih činovnikov. Če morajo trgovci vsled splošnih nezdravih razmer, ki so sedaj v vsem žitju in bitju zavladale, iskati stika s takimi ljudmi, potem si že kar predpostavljajo, da utegnejo biti ukanjeni. Le ena pot je, ki pelje zopet do reda: nenaravne zapreke, ki se stavijo razvoju gospodarskega življa nasproti, morajo izginiti. Izkušnja uči, da vse neredbe in zakoni, ki so se porodili v težkih možganih teoretikov ob zelenih mizah pač večidel ne škodijo premikačem in goljufom, da pa lahko ugonobijo ali občutno zadenejo le poštenega, legitimnega trgovca.

Dopisi.

Dopis iz dežele. Imam navado, da se, kadar hodim po svojih opravkih, ob enem zanimam za splošno gospodarsko življenje, ker utisi iz tega zanimanja so podučljivi in koristni. Kot trgovec se seveda zanimam tudi za to, kako je naš Trgovski list razširjen. Tu zadenem pa na točko, ki je za trgovce graje vredna. Tudi za svojo osebo spoznam šele tem potom, da svoji sveti dolžnosti kratkomalo nisem zadostil. Pridem v kavarno, Trgovskega lista ni, v gostilno ali restavracijo, Trgovskega lista zopet ni, v brivnico, enako itd.

Rozočaran sem, kajti mnenja sem bil, da se mi bode Trgovski list že takorekoč s stene železniškega voza smehljaj. Razmišljam o vzroku, najdem, da zadeže velika krivda trgovce, ki naj bi se vsaj nekoliko pobrigali za razširjenje lista med ljudstvom. Saj to, kar Trgovski list zastopa, je vendar silno važno za vse sloje, ne pa samo za trgovce. Tu se obravnava vse gospodarsko življenje. Trgovstvo se sedaj koncentrira v svojih gremijih in zadrukah. Sveta dolžnost teh je, da spravijo Trgovski list med svet, kako in na kakšen način, je pa njih stvar, o kateri naj se do dobrega pogovora! Da se nahaja Trgovski list v vseh javnih lokalih, za to skrbeti je dolžnost trgovskih gremijev in zadrug, njih načelstev in odbornikov ter vseh trgovcev. Vsak misleč človek ve, kako razdrpano in razdijano je sedanje obče gospodarstvo. To ve trgovec tembolj, ker je on kot posredovalec v vsakdanjem gospodarskem življenju o vsakokratnem stanju najbolj poučen. Trgovec pa se mora tudi zavedati, da je trgovstvo temelj in sredstvo razširjanju duševne kulture, da je le ondi blagostanje, kjer cvete trgovina, obrt in industrija. Vsled tega je uprev trgovec, posebno sedaj, ko se bližajo volitve, poklican za to, da skrbi, da se bode gospodarsko in trgovsko življenje zopet v pravi tir spravilo. Vedeti pa mora, da je na tem svetu že tako, da vsaka dobra reč zahteva truda, čim boljša naj bo, toliko več je treba požrtvovalnosti in dela. Naše glavno orodje pri tem delu ne more biti drugo kot Trgovski list. V njem nudimo občinstvu čisto resnico, v njem se potegujemo tudi za naše pravice. Potom po celi domovini razširjenega Trgovskega lista moramo znati doseči to, kar je za gospodarstvo sploh in posebno za trgovino potrebno. Potom Trgovskega lista moremo in tudi moramo doseči to, da bode v bodočem parlamentu »prava« trgovska zmisel dovelj zastopana, ne pa taka kot je bila dosedaj, ki je že toliko škodila trgovini in celi državi. Dnevno politično časopisje pa tega ni storilo, ampak je najpše to, da ravno isto ponajveč kriči, da so vsega krivi trgovci! Zakaj? S tem odvrnejo pozornost od svoje stranke in jo naprtijo trgovcu, ki se dosedaj ni mogel nikjer braniti. To je tudi čisto logično, saj tisti list, ki bi se potegnil za trgovca, bi s tem vdaril svoje lastne koritarje! Zato se poslužimo pridno svojega Trgovskega lista ter ga po vseh naših močeh razširjamo, saj on zastopa le pravičnost in korist ne samo trgovskih, temveč vseh gospodarskih slojev brez razlike strank.

Izvoz in uvoz.

Povračilo plačanih carin. One stranke, katere so plačale med 23. septembrom in 2. novembrom t. l. uvozno carino za tako blago, katero je bilo z naredbo glavne direkcije carin z dne 23. septembra t. l. oproščeno uvozne carine, imajo pravico vračilo plačane carine reklamirati. V to svrhu je treba vložiti na glavno direkcijo carin v Beogradu naslovljeno prošnjo pri oni carinarnici, pri kateri se je carina plačala. Prošnje morajo biti kolekovane z kolekom po din. 2.50 = K 10.— in morajo imeti sledeče priloge: 1. potrdilo pristojne trgovske in obrtniške zbornice, da je prosilec upravičen do omenjene ugodnosti, 2. uvozno carinsko deklaracijo, 3. originalni račun. Katero blago je bilo po zgoraj navedeni naredbi oproščeno carine se zamore razvideti iz št. 11 našega lista.

Izvoz žrebič. Ministrski svet je dovolil izvoz 500 žrebič letnika 1918 ter 1000 žrebič letnika 1919 in 1920.

Izgled za izvoz žita v Španijo. Poročilo o žitni letini v Španiji izkazuje, da je Španska pridelala letos 36 milijonov stotov žita, medtem ko ga potrebuje letno za prehrano 41 milijonov stotov. Primanjkljaj 5 milijonov stotov je hotela Španija kriti v Ameriki, posrečilo pa se ji je skleniti pogodbo le za 300.000 stotov. Kazalo bi, da bi se naše izvozne trdke zanimale za izvoz žita v Španijo v okviru dovoljenega izvoznega kontingenta v višini 15.000 vagonov pšenice.

Gozdno semenje je ministrstvo financ osvobodilo vsake uvozne carine.

Prepovedan izvoz. Ker smo dobili vprašanja, če je izvoz volne in kož prost, javljamo, da je notranja trgovina popolnoma prosta, pač pa je prepovedan izvoz volne, konjskih, govejih, kožjih in ovčjih kož in polfabrikatov strojarske industrije.

Narodno gospodarske zadeve. Carina.

Carinski dohodki. Od pričetka leta pa do konca meseca septembra se je plačalo v nasi državi za uvoženo in izvoženo 233.817.774,79 srebrnih dinarjev carine. Medtem ko so carinski dohodki meseca januarja t. l. znašali 16 in pol milijona srebrnih dinarjev, izkazujejo za septembr že svoto od 42.684.773 srebrnih dinarjev. Največ carine septembra meseca za uvoženo blago se je plačalo v beograjskem savskem pristanišču in sicer okroglo 3 milijone srebr. din., najvišjo postavko za izvoz pa izkazuje obmejna carinarnica v donavskem pristaniškem mestu Baji s 3.607.540 srebr. din. Vse druge carinarnice daleko zaostajajo za naštetima dvema. Že iz teh postavk se zamore razvideti velikanska važnost vodnih cest za trgovino, posebno v sedanjih časih vsesplošnih železniških kalamitet. V Ljubljani se je plačalo v imenovanem mesecu pri uvozu 767.465 in pri izvozu 185.301 srebr. din. V Mariboru pri uvozu 503.092 pri izvozu pa 1.860.061 srebr. din., v Celju pa 109.598 srebr. din. pri uvozu, na izvoznem blagu pa Celje ne izkazuje nikake postavke.

Promet z valutami in devizami. Gen. insp. finanč. minist. je izdal pojasnila k naredbi o prometu z valutami in devizami, ker so se nekatere točke naredbe lahko različno tolmačile. Naredba razglasa svobodno trgovino in prodajo naših proizvodov za naš denar. Izvoznik lahko izvaža blago tudi v obrokih. Prvemu obroku mora priložiti prepise uverenja, a to priloži zadnji pošiljatelj. Pojasnila dajejo tudi natančne podatke o obveznosti denarnih zavodov. Banke ne nosijo nikake odgovornosti glede označenja blaga in cene. Kupec lahko kupi naš denar tudi za drugo boljšo valuto od valute njegove države. Ministrstvo bo kupovalo od bank tretjino deviz, ki imajo boljši kurz kot naš denar. Banke bodo plačevale ne 1 odstotek nego le 1 odtisoček osnovne glavnice.

Davki.

Prometni davek. Te dni se je vršilo posvetovanje strokovnjakov in odposlancev v finanč. ministrstvu v Beogradu. Naredba o prometnem davku se izpremeni ter se bo plačeval pri uvozu in izvozu na carinarni. Zaloge se bodo morale inventarizirati in od inventurne zaloge plačati takoj 1 odstotek davka. Industriji morajo voditi knjige o dnevnem prometu in od tega plačati davek. Trgovec in obrtnik tedaj ne bode primoran voditi knjig, kakor je zahtevala naredba. Prepoved uvoza luksoznega blaga se razveljavi, pač pa bo finančni minister določil za vsak posamezni luksozni predmet uvozno carino.

Trošarina. Naredba o trošarini ostane z malimi izpremembami v veljavi. Baje se odpravi trošarina od kavinih nadomestkov, zdravil, mineralne vode. Trgovci, kateri bi morali od svoje zaloge plačati velike zneske, bodo lahko plačali v obrokih. Kdor je primoran izkoristiti to olajšavo, naj prosi potom finančnega ravnateljstva finančno delegacijo za dovoljenje plačevanja v obrokih. Najdaljši rok je 6 mesecev. Prošnji priložite bančno garancijo. Slišal pa sem, da delegat v Ljubljani še nima tozadevnih navodil in odklanja prošnje. Zato počakajte z vlaagijem prošenj nekoliko dni. Ne pozabiti kolekovati prošenj.

Brodarstvo.

Izročitev naših monitorjev. Donavska mednarodna konferenca je zahtevala od nas izročitev treh donavskih monitorjev. Naša vlada je sedaj sporočila omenjeni konferenci, da zahtevanih monitorjev ne izroči, ker ima naša država največji del donavske obale in rabi te monitorje za vršitev policijske službe. Omeniti moramo, da so ti

monitorji plen srbske vojske in tega plena jo hočejo oropati. Veliki zavezniki so vse obdržali, kar so zaplenili, sedaj pa še hočejo malo zaveznicu Srbijo izropati.

Iz trgovske prakse.

Zmanjšana nakupovalna možnost.

Kratkovidna publika, zapeljana po demagoških voditeljih, često najraje naprti trgovstvu vso krivdo na draginji. Niti zdaleka ne mislijo na to, da tudi trgovec silno trpi vsled draginje in da si marsikateri izmed njih, ki dobro pozna kupovalno moč svojih odjemalcev, spričo vedno nanovo se porajajočih bremen, kratkomalo ne more odločiti k nabavi novega blaga.

V časih polnih kriz, novih tarifnih poviškov, trošarin, carin in drugih vzrokov vseobče draginje more se kupovalna volja in nakupna moč odjemalcev tako zelo zmanjšati, da trplijo pod tem pojavom skoro vsi trgovci. Le najnujnejše stvari se kupijo, le neobhodno potrebni živež gre iz rok, dočim se polašča glede vseh oslalih potrebščin odjemalcev čisto nenavadna varčnost. Vsakemu mislečemu človeku leži na dlani, da je ta očitna redukcija trgovskega prometa nek čisto nenaravni pojav, kajti potrebe ljudstva vendar niso ponehale, tudi denar ni nenadoma izginil s površja. Često gre pa le bolj za umetno zadrževanje denarja nego za dejansko zmanjšano nakupovalno možnost. V resnici more trgovec takim demonstracijam priti uspešno v okom z večjo reklamo, detajlist pa s povečanim in skrbnejšim delom v — izloženem oknu! Če postane ponudba bolj vabljiva, in da prekaša umetno omejitve povpraševanja po blagu, potem se bo promet v zadevnih trgovinah gotovo dvignil. Tako n. pr. dosega jo delikatesne trgovine boljše uspehe z primerno vsodobno apetita, modne trgovine zbog lepote novosti, galanterijske trgovine vsled prošnj otrok in tako bo marsikje premagano to umetno omejevanje nakupov. Trgovec mora le vedno dati svojim ponudbam — bodisi potom izložb ali potom druge reklame — tisto prikupno vabljivost, da ž njo zopet obudi veselje do nakupa za svoje blago. V ostalem pa lahko še potrpežljivo čakamo, da nam odgovorni politični voditelji ustvarijo boljše razmere. Riba pri glavi smrdi!

Novosti.

V Zagrebu se je ustanovila delniška družba »Narodna mlinarska in gospodarska industrija«. Namen tega društva, katero razpolaga z osnovno glavnico 120 milijonov kron je, pritegniti na sebe kar možno vso mlinarsko industrijo ter ustanavljati nove mline. V svrhu zmanjšanja režijskih stroškov hoče nakupovati za svoje člane vse potrebščine v surovinah in materialu ter sploh v vsakem oziru delovati nato, da se izdatki posameznih udeležencev podjetij kar možno znižajo. V ravnateljstvo je med drugimi imenovan tudi veleindustrijalec g. Vinko Majdič iz Kranja.

Novo jugoslovansko parobrodsko društvo. Kako se javlja iz Splita, ustanovilo se je tamkaj parobrodsko društvo pod imenom »Orao«. Temeljna glavnica društva znaša 400 milijonov kron.

Iz trgovskega registra.

Jadranski banki je ministrstvo za trgovino dovolilo osnovanje delniške družbe za mednarodne Transporte »Balkan«. Sedež te družbe bode v Ljubljani, delniška glavnica pa znaša 4 milijone kron ter se sme zvišati na 24 milijonov.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva „MERKUR“ v Ljubljani.

Sprejme se: 4 knjigovodje 3 poslovodje, 1 skladiščnik, 2 pomočniki mešane stroke, 2 pomočnika železniške stroke, 2 pomočnika manufakturne stroke, 10 kontoristinj, 1 blagajničarka, 6 prodajalk, 3 učenci in 1 učenka. Službe išče: 3 kontoristi, 3 poslovodje, 5 potnik, 10 skladiščnikov, 24

pomočnikov mešane stroke, 5 pomočnikov železniške stroke, 10 pomočnikov manufakturne stroke, 18 pomočnikov špecerijske stroke, 2 pomočnika modne in galanterijske stroke, 20 kontoristinj, 15 blagajničark, 28 prodajalk, 4 učenci in 3 učenke. Posredovalnica posluje za delodajalce, člane društva, učence in učenke brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini. Gg. trgovce prosimo, da se pri nastavljenju trgovskega in drugega posla vedno poslužujejo naše posredovalnice, ki bo skušala vsem željam ustreči kar najnatančneje.

Poziv! Društvu »Merkur« dohajajo s Koroškega prošnje, da preskrbi tamkajšnjim trgovcem, trgovskim sodrušnikom itd. v Jugoslaviji prosta mesta ozir. preskrbi v najem kako trgovino. Vsled tega se obrača društvo »Merkur« do gg. članov in prijateljev društva s prošnjo, da sporoče vsako prosto mesto kakor tudi vsako trgovino in trgovski lokal ki je naprodaj ali se odda v najem na naslov: Slov. trg. društvo »Merkur« v Ljubljani, Gradišče 17/1, telefon št. 552.

Razno.

Ustanovitev agrarne zajednice (zadruga) v Skoplju. V Skoplju se je te dni ustanovila agrarna zajednica, katere namen je, da oskrbuje naseljenike s potrebščinami za prehrano in za obdelovanje zemlje. Zadruga bo nabavljala živila, poljedelsko orodje, gradbeni material, živino in sploh vse kar je za kmetovalca potrebno. Obenem bo ta zadruga vnovčevala pridelke naseljenikov. Zadruga se hoče predvsem opirati na domače ponudnike in producente. Ponudbe in ceniki naj se pošljejo na naslov: Agrarna zajednica, Skopje.

Tkalnica v Užici, katera izdeluje znano »užičku tkaninu« in katero so Nemci popolnoma izropali, odnesli stroje in drugo opremo, je zopet začela delovati.

Uradniške konzumne zadruge. Komisija, katera je izdelovala načrt za osnivanje omenjenih zadrug, je končala svoje delo. Snovale se bodo take zadruge po vseh krajih kjer je najmanj 10 vdeležencev. Deleži so po 100 dinarjev. Vse zadruge tvorijo zvezo, katera bo imela svoj sedež v Beogradu. Zvezi bo morala vsaka zadruga — članica plačati delež od najmanj 200 dinarjev. Vrhtega bo država odbijala uradništvu 10 odstotkov od draginjske doklade in denar izročala zvezi. Na ta način bi zveza dobivala letno 8 do 10 mil. dinarjev. Vrhtega bi finančno ministrstvo pomagalo zvezi. Zveza bi imela nalogo revidirati zadruge, nakupovati potrebščine, ustanavljati delavnice itd.

Zakon proti draginji. Toliko so se napihovali in toliko govorili, a nazadnje ne bo iz celega načrta nič, ker so birokrate prepričali, da draginje ni mogoče ubiti z minist. naredbami in odredbami, nego z drugačnimi sredstvi. Kolikor je manjkalo birokratom na uvidevnosti, to so dodali parlamentarni krogi, ki so se odločno izjavili proti nameravani naredbi.

Začasna delavska zavarovalnica zoper nezgode v Ljubljani je z ozirom na novo naredbo zavarovanja delavcev zoper nezgode (glej Uradni list z dne 14. oktobra 1920 št. 118) določila rok za predložitev proračunov zavarovalnoga prispevka za l. pzljetje 1920 na čas od 1. novembra do vključno 14. novembra 1920. Tiskovine za proračun se gg. podjetnikom vpošljejo tekom prihodnjih dni.

Jugoslovanska posebnost. Peljal sem se v nedeljo iz Beograda v Ljubljano. Nepričakovano se začne ustavljati brzovlak. Pogledam in vidim, da ga je ustavil čuvaj čuvajnice med Zemunom in Staro Pazuo, vendar sem radi velikega presenečenja pozabil zapisati si številko čuvajnice. Iz vlaka je skočil pek z jerbosom »kifelcev« in potem je vlak zopet nadaljeval svojo pot. Pri nas so začeli ustavljati čuvaji brzovlake, da lahko skoči iz njega pek s svojimi »kifelci«! Ali ni to jugoslovanska posebnost?!

Rekord v izdajanju papirnega denarja je pač dosegla boljševiška Rusija. Tam se nahaja sedaj v prometu nič manj kakor za 475 milijard boljševiš-

kih rubljev. Ta svota pa bo bržkome cirkulirala samo v evropski boljševiški Rusiji. Boljševiška Sibirija ima svoj denar. Koliko je isti vreden se zamore najbolj sklepati iz tega, da je stal pred kratkim tamkaj navaden ženski slamnik 300.000 rubljev, samo delo navadne, ženske jopice 120.000 rubljev, škatljica žveplenk 400 rubljev itd. V mirnih časih je stal rubel K 2.50. To so blagoslovi boljševizma.

Amerikanski dnevnik! Pri upravi »Trgovskega lista« je na razpolago še kakih 2700 pol Amerikanskega journala. Papir je jako dober, še iz predvojne dobe. Rubriciran je z modro in rdečo barvo za 13 kontov, ki so ločeni z rdečo črto. Tisoče in milijone loči močnejša črta, kar je za vknjiževanje jako praktično. Naslov kontov ni natisnjen, zato se jih lahko uvrsti konte vsak po svoje.

Cukrarna v Čupriji je prešla v roke srbske družbe. Prejšnja češka družba je sicer nameravala svoje podjetje obdržati naprej v svojih rokah ali naša vlada je odločno vstrajala na tem, da mora podjetje v domače roke. Zato se je ustanovila jugosl. družba in je prevzela tovarno, ves inventar in vse pravice, kar je bilo inventarizirano z zneskom 15.854.420 čsl. kron. Delničarji stare družbe pa dobe na željo ali del iz likvidacijskega zneska ali pa za dve stari delnici eno novo po 200 dinarjev. Omenimo če, da notirajo delnice stare družbe z 1200 kronami. Za to visoko ceno pa se morajo zahvaliti le špekulaciji.

Tvornico za modro galico nameravajo ustanoviti prihodnje leto v zvezi s borskim bakrenim rudnikom v Srbiji. Močno tako podjetje bi bilo v naši državi nujno potrebno. Samo Slovenija rabi letno nad 100 vagonov galice, katero je morala za drag denar nabavljati dosedaj v inozemstvu. Povru pa je bila nabava zvezana še z največjimi težkočami. Tvornica v Celju, ki se je ustanovila letošnje leto, daleko ne zadostuje našim potrebščinam.

Industrija v Nemčiji se kljub vsem težkočam jako lepo razvija, ker delujejo Nemci na tem polju z njim lastno doslednostjo in žilavostjo. S svojimi izdelki so preplavili že celo Angleško, posebno še ker ne more tamošnja industrija konkurirati s canami nemškega blaga. Angleška industrija še čez ta pojav silno pritožuje, vendar ne pomaga to dosti, kajti trgovec kupuje tam kjer je ceneje. Posebno živahno eksportirajo Nemci na Angleško igrače, katerih so letos že tamkaj prodali za okoli pol milijona pfundov. Velika naročila so došla iz Anglije tudi za rokavice. V zadnjem času prične tudi nemška optična industrija izpodbijati tla na Angleškem domači. Svetovno znani nemški tvrdki Götz in pa Zeiss sta pričeli izvažati veliko količino svojih nepreokosljivih izdelkov na Angleško. Da se je nemška industrija že na marsikaterem polju prav izdatno opomogla, dokazuje, da je izkazala neka tvornica v Dortmundu, ki je imela preteklo leto 8 milijonov mark dobička, letos že 52 milijonov mark.

Italijanski kapital v tujini. Italijanski kapitalisti bežijo iz Italije in nakladajo svoj denar v tujini. Vsled tega so francoski in švicarski papirji porasli za 70 odstotkov, italijanski pa pocenili za 20 odstotkov.

Kriza v Grški trgovini. Atenski trgovci so nakupili velike množine blaga v nadi, da je izvozijo v Malo Azijo. Ker pa ni obeta za izvoz in banke zahtevajo plačila, so prišle posamezne grške tvrdke v težak položaj.

Tržna poročila.

Pšenica (Chicago). Cene so se ojačile, ker so bili nakupi za eksport znatni.

Deteljica. (Praga). Rudeča K 2000—do 3500—, bela K 2500—do 3500—, inkarnat K 350—do 450—.

Zrnje na Francoskem notira: prvovrstna pšenica 100 frankov za 100 kg, oves 78-90 fcs. za 100 kg, ječmen 70 fcs. za 100 kg. Prvovrstna bela moka 106-70 fcs. za 100 kg.

Jajca. (Dunaj). Sveža K 12—, apnenke K 10—. Pri nas zahteva sedaj kmetovalec že do 3. krone za jajce,

tedaj naše blago ne more na dunajski trg.

Cene manufakture. Radi znižanja naše valute so porastle cene bombaževini in sicer italijanskemu blagu za 4 odstotke, avstrijskemu pa do 20 odstotkov. Italijansko in češko sukno je podražilo za 10 odstotkov, angleško pa za 25%. Sedaj bolj konvinira češko blago, ker češka valuta ni toliko pridobila kot n. pr. italijanska. Zato tudi ni več toliko italijanskih avtomobilov.

Produkcija sladkorja v Nemčiji. Nemčija je pred vojno na leto povprečno producirala nad 52 mil. stotov, leta 1918/19 pa okoli 30 mil. stotov, v kampanji 1919/20 pa le okoli 18 mil. stot., a letos bo po cenitvi znašal pridelek okoli 21 do 22 mil. stotov. Kampanja je pred kratkim pričela.

Produkcija sladkorja na Francoskem bo v ravnokar začeti kampanji znašala okoli 250 tisoč ton, proti 150 tisočem v pretekli kampanji.

Cene sladkorju. Iz Londona smo dobili poročilo, da je padec cen sladkorja na njujorskem trgu in na Javi prinesel ogromne izgube trgovini in se nahaja veliko število trgovcev v jako težkem položaju. Neka norveška tvrdka je baje izgubila 14 mil.

Cene sladkorja v Čehoslovaški. Kljub ogromne nadprodukcije so bile dosedaj cene sladkorju nastavljene tako visoko, da se je inozemstvo veliko manj zanimalo za čehoslovaški sladkor kakor se je to pričakovalo. Da se temu odpomore se je sestala posebna komisija iz zastopnikov sladkornih tovarn in pa vlade z namenom, za določiti nove konkurenčne cene. Do popolnega sporazuma v tej komisiji ni še prišlo. Za surovi sladkor se je predlagala cena č. K 400 za 100 kg medtem ko so zahtevali zastopniki sladkornih tovarnic č. K 424, za rafiniran sladkor v grudah se je predlagalo č. K 701, tvornice zahtevajo pa č. K 728. V teh postavkah ni še zapopaden trošarinski davek, ki znaša č. K 54 za 100 kg. Konečnoveljavne cene bode določil v prihodnjih dneh ministrski svet.

Cene jeklu in železu so v zadnjem času na francoskem zelo padle. Lito železo ja padlo za 150 cene jekla pa za 250 frankov. V istem razmerju so se znižale tudi cene polfabrikatov in teh kovin, medtem ko so one za popolne fabrikate padle od 35 do 140 frankov za tono. To znižanje se pripisuje padcu cen koksa.

Cene železa. Osnovne cene: palično železo K 13-70, franko postaja jugosl. tovarne in odjem celega vagona. Na debelo pri trgovcih veljajo te osnovne cene: palično železo K 14-20, železna žica K 16-50, dratenci K 16-75, pločevina črna K 22—, pocinkana K 31—, S. trešna lepenka: št. I. K 180—, II. K 150—, III. K 130— za 10 kvadratnih metrov.

Surovi gumi. V septembru t. l. je padel surovi gumi tako nizko v ceni, da še take nizke cene še nikdar ni imel. Produkcija je jako narastla in vrh tega so v spomladi špekulantje pridrževali blago in trobili v svet, da bo gumijsa radi ogromne pomnožitve avtomobilov zmanjkalo. Rubber Grower's Association v Londonu, največja organizacija angl. lastnikov gumijevih plantaž, je skrbila narezavanje rastlin na polovico. S tem hočejo zmanjšati produkcijo in dvigniti cene.

Paprika. Po poročilih je izpadla letina jako dobro in je paprika že do 20 kron cenejša. Pričakujejo še nadaljni padec cehe.

Riž. (Hamburg). Rangoon M 10-25, Brasil prompt M 9-40, november—december dobava M 9-15, Salgen loko M 9-20, nov.—dec. M 8-90, Brazilzdrob loko M 8, nov.—dec. M 7-60.

Hmelj.

Žatec dne 21./10. 1920. Prvi dnevi minulega tedna potekli so mirno. Povpraševanje je bilo le neznatno, kupci pa so le ponujali 4200—4300 č K, za katero ceno pa hmeljarji niso hoteli prodajati. — Od dne 21. t. m. pa so komisijonarji, kot zastopniki sindikatov, plačevali višje cene in se je tu prodalo 100 bal po 4500—4600 č K za 50 kg. Za najboljšo prmo se je pa zahtevalo 4700 K. — Na kmetih se je tudi včeraj

oživila kupčija in so zastopniki sindikatov vseskozi plačevali po 4500 č K za 50 kg. Iz tega je razvidno, da potrebujejo sindikati še veliko blaga in se ne ve, ali bo množina hmelja, nakopičena pri tukajšnjih trgovcih in ona, ki je še neprodana na kmetih, zadostuje v kritje. — Tu in na kmetih se cene danes pomikajo od 4500—4600 č K za 50 kg. — Neka mala partija, po kakovosti primissima, je včeraj baje dosegla 570 K. Začetkom tedna je tu nakupoval žateški hmelj zastopnik neke velike ogrske pivovarne; cena je pa neznana. Pri živahnem povpraševanju je konečno razpoloženje in cene zelo čvrste.

MALI OGLASI

Ravnokar dospelo. — Velikanska množina vsakovrstnega pisalnega in stroje-pisnega papirja, vse pisarniške in šolske potrebščine po ugodni ceni. — Veletrgovina papirja, knjigarna in tovarniška knjigovoznica. **Vilko Weixl, Maribor.** 110, 3—2

J. KOPAČ, svečarna
Ljubljana, Celovška cesta 90.
Priporoča voščene sveče, zvitke, sveče za hišno rabo in kadilo.
Kupuje 60, 20—11
čebelni vosek, suhe satine, kapljine po najvišji dnevni ceni.

Posteljne vložke
z mrežo iz jeklene pobakrene žice, izdelek domače tovarne, ima v zalogi zastopnica, tvrdka

Zalta & Žilič
Ljubljana, Gosposvetska cesta.
Veletrgovina s špecerijo in deželnimi ter gozdnimi pridelki
ANT. KOLENC, CELJE
Kralja Petra cesta št. 22.
46, 20—10

LENASI & GERKMAN
Ljubljana
Stritarjeva ul. 4 — Lingarjeva ul. 2
Trgovina s suknenim, modnim in manufakturnim blagom.

Na debelo. 61, 20—13 Na drobno.

Na drobno. Pr poročam: Na debelo.

vse vrste uradne potrebščine
vse vrste šolske potrebščine
vse vrste pap. pis. trg. barvasti
vse vrste umetne razglednice
vse vrste trg. in urad. ovitke
vse vrste cigaretnega papirja
vse vrste svinčnike in grifelne kamnite šolske tablice št. 2-3.
vse vrste zvezkov od 8-80 listov
vse vrste pis. mape in po 100/100 risalni pap. risanke, peresa, kreda
trg. knjige, kop. knjige, radirke
vse vrste trakove za pis. stroje
na debelo in drobno. 107 2

JOS. OMERSA
Ljubljana, Dunajska cesta 61.

Oglasi
v »Trgovskem Listu« imajo največji uspeh.

Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernova ul. 9

Največja zaloga izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke.

Blago za obleke in plašče.
83, 6—6

Konfekcija za dame.

Foto-manufaktura

Na debelo.
Fr. Zebal
Rudnik—Ljubljana
Dolenjska cesta.
Telefon interurban št. 430.
Priporoča
petrolej v lesenih sodih
sveče, sol, riž, sladkor
v kockah in kristal
Kupujem po najvišjih dnevni cenah in v vsaki množini
fižol. Zahtevajte ponudbe!
82, 15—7

TONE MALGAJ
stavberi, pohištveni pleskar in ličar 16, 52—6
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 6.
Zajamčeno predvojno blago za portale in prodajalne.

Na debelo. Na drobno.

Leopold Pevalek
Ljubljana - Židovska ulica 4.
Trgovina s papirjem. Šolske potrebščine. - Razglednice.
106, 52—4
Na debelo. Na drobno.

BALKAN

delniška družba za mednarodne Transporte.

Brzjavni naslov: Spedbalkan.

6, 52—13

Ljubljana, Maribor, Beograd, Zagreb, Trst, Wien.

Špedicija vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Zavarovanja. Mednarodni prevozi. Selitve s patent. pohištenimi vozovi na vse strani. Prvo ljubljansko javno skladišče spojeno s tiro južne železnice. - - Carinska agentura javnih skladišč.

Največje domače špedicijsko podjetje v Jugoslaviji.

VELETRGOVINA

Gregorc & Verlič, Ljubljana

Cesta na Gorenjsko železnico št. 7
priporočaraznovidno žganje, kakor
slivovko, rum, brinjevec in
konjak. — Vedno velika za-
loga kolonijalnega in špeci-
rijskega blaga.

= Konkurenčne cene. =

Telefon interurb. štev. 246.

Zahtevajte cenike!

71, 10—9

67, 50—10

A. & E. SKABERNE
LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠT. 10.Uvoz in prodaja vsako-
vrstnega inozemskega
manufakturnega blaga
in pletenin.

Na debelo in drobno.

Ant. Krisper
Coloniale
Ljubljana.

55, 52—13

Trgovska zadruga, t.z.z.o.z.
v LjubljaniBeethovnova ulica št. 10
v poslopu Trgovske zbornice.

Telefon št. 464.

Prodaja razno kolonijalno in
železninsko blago po najnižjih
cenah. Gospodje trgovci, ki še
niste člani te zadruge, podpirajte
svojo gospodarsko organizacijo
s tem, da pristopite tempreje
kot člani. 69, 5—5Društvo lesnih trgovcev
dravske doline

v Mariboru

Aleksandrova cesta štev. 45

kupe in prodaja

rezani in tesani les

v vsaki množini po dnevnih
cenah. 23, 52—13

17, 24—13

Fr. Stupica, Ljubljana

Gospodstvska cesta 1

priporoča svojo zalogo

železnine, poljedelskih

strojev in železnih

blagajn na debelo.

Jadranska montanska
družba, d.z.o.z. Ljubljana

Zvonarska ulica 5 (S).

Telefon 9. - Brzjavi 'Montana'.

Import. Eksport.

Prodajamo in kupujemo na debelo

Vse vrste
kovin, rudnin
in kemikalij ter vse
industrijske izdelke, spa-
dajoče v rudarsko, fužinarsko in
kemijsko stroko. 65, 26—13

Priporoča se veletrgovina

Fran Derenda, Ljubljana

105, 20—4

Emonska cesta 8.

Brzjavi: Derenda Ljubljana. — Telefon interurban štev. 313.

Podružnica: DUNAJ II., Obere Donaustrasse štev. 105.

Zastopstva: ZAGREB, ZEMUN, SARAJEVO.

Glavna zastopstva svetovnih čehoslovaških tovarov.

Sukno, hlačevina, podloga. - En gros.

Konfekcija v bogati izberi, od najfinejšega do
najprostejšega kroja in izdelave.**Anton Tonejc in drug**

Maribor, Jugoslavija

trgovina s kolonijalnim,
špecerijskim blagom in
deželnimi pridelki na debelo.

Brzjavi: Tonejc Maribor. — Telefon št. 68. — Čekovni račun št. 11.668.

Tekoči račun pri Ljubljanski kreditni banki v Mariboru.

UVOZ. — IZVOZ.

IZVOZJATC.

Veletrgovina manu-
fakturnega blaga**Hedžet & Koritnik**

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 4.

Telefon interurban št. 75.

11, 50—13

Dobiva ponajveč iz An-
glije v velikih množinah
raznovidno volneno,
modno in perilno blago.

„SVETLA“

elektrotehniško podjetje

JANKO POGAČAR

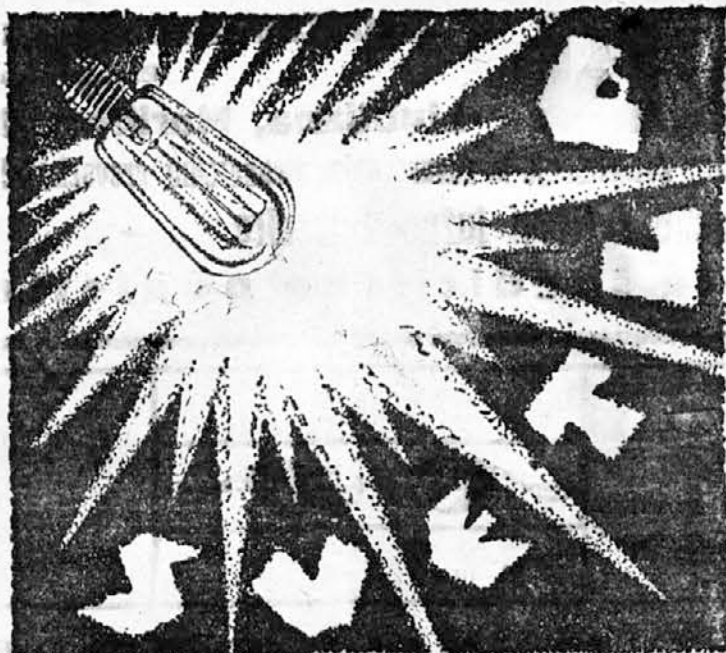
Lovro Effenberger & Cie.

Centrala LJUBLJANA

Najboljša izvedba. - Takojšnja odprema.
Najnižje cene. - Ponudbe in pojasnila na
željo vsaki čas brezplačno na razpolago.

Podružnica v ZAGREBU

Frankopanska ulica šte. 2.

Instalira: popolne elektrarne, prekozemne cen-
pokrajinah, naprave za vsakovrstno industrijo, raz-
svetljavo javnih in privatnih poslopij, tovarn, gledališč, bank, hotelov itd., posamezne naprave za
normalne in specialne svrhe, telefonske, telegrafске
in signalne naprave itd.

Dobavi: motore, diname, pretvornike (Umformer),
trčne kurilne in kuhalne aparate za domačo, obrt-
niško in medicinsko uporabo, merilne aparate, števec,
inštalacijski in vodilni material vsake vrste, ročne
svetilke, armature, svetlobna telesa, žarnice vseh
vrst, vsakovrstni material za slabi tok, akumula-
torje, žepne baterije, oboje itd.

Izdeluje: moderna telesa za razsvetljavo, na-
mizne stojne svetilke, stropne sve-
tilke, lestence, vsakovrstne svilene senčnike po
lastnih umetniških osnutkih, izdeluje naročila na-
tančno tudi po zaželenih predpisih ali vposlanih
skicah. 70, 20-6

Specijalitete: novi patentirani „Sona“ zvonci
brez transformatorja, nikakih nadaljnjih stroškov za
oskrb zvonca, navadno priklopljenje zvonca brez
truda na vsako obstoječo svetlobno napeljavo, nova
patentirana autohupa „Sonavox“, patentirani
držaji za senčnike „Sona“ brez vijakov.

IVAN JELAČIN

Ljubljana

veletrgovina
s špecerijskim in
kolonijalnim
blagom.

Točna in solidna
postrežba!

2, 50-12

I. C. MAYER
LJUBLJANA
STRITARJEVA ULICA

MANUFAKTURA

ENGROSS - ENDETAIL

62, 10-8

Špecerijska in deli-
katesna trgovina na
debelo

T. Mencinger

Ljubljana

Resljeva cesta št. 3. — Sv.
Petra cesta št. 35.

Zaloga: vin, salam,
likerjev, mineralnih
vod.

13, 20-13

Vsak trgovec

doseže povoljen uspeh in
lep dobiček pri prodaji

pravega kranjskega

lanenega firneža.

Razpošiljamo od 15 kg
naprej v poljubnih ko-
ličinah po najnižji to-
varniški ceni. Strokov-
njaki so priznali našo
kakovost kot najboljšo!

HROVAT & KOMP.
Ljubljana.

Tovarna slaščic

Jos. Šumi nasl. D. & E. Hribar

Ljubljana, Gradišče št. 9.

Priporoča zopet raznovrstne slad-
korne izdelke na drobno in debelo.
Kandite, prvovrstno suho blago,
čokoladne in desertne bonbone,
pristni malinovec in marmelade.

Cene zmerne. Postrežba točna.

Poštne pošiljave začasno izklju-
čujemo, ker primanjkuje zabojev.
97, 3-3

Semena za preprodajalce
priporoča

SEVER & KOMP.

LJUBLJANA.

Kupujemo deteljino, repno,
korenjevo in travno seme,
suhe gobe ter vse v našo
stroko spadajoče predmete.

14, 20-12

Zveza slovenskih trgovcev v Celju

nudi po skrajno nizkih dnevnih cenah
in sicer: sladkor, sol, petrolej, vžigalice
navadne in Ciril Metodove. Naročila
naj se naslovijo direkto na »Zvezo«.

Telefon št. 135. Brzjavi: Kreditno blago.

5 b), 25-7

PRVI MESTNI MLIN V CELJU

PRIPOROČA

43 a, 10-7

VSAKOVRSNE MLEVSKE IZDELKE

V ZNANO NAJBOLJŠI KAKOVOSTI. -- DNEVNA DELAZMOŽNOST 80.000 kg.